

Kwalificaties van de beginnende SPH'er

Domein Maatschappij en Recht
Juni 2014

Inhoud

1. Hbo-niveau	3
2. Kerntaken, competenties en Body of Knowledge, Attitudes and Skills	3

1. Hbo-niveau

SPH is een opleiding op het niveau van het Hoger Beroeps Onderwijs, dat wil zeggen Hoger Onderwijs met een sterke gerichtheid op een beroep. In ons geval is dat het beroep sociaal pedagogisch hulpverlener. Dit hbo-niveau onderscheidt zich nadrukkelijk van het mbo-niveau van het verwante Sociaal Pedagogisch Werk. Er zullen meer en hogere eisen aan je gesteld worden. Deze worden gesteld aan je vermogen tot zelfstandig werken, aan het nemen van verantwoording voor je eigen leerproces en aan het zoeken naar theoretische onderbouwing van je kennisbasis. Niet alleen voor SPH, maar voor alle hbo-opleidingen van de Hogeschool van Amsterdam geldt dat je als student in de opleiding actief werkt aan **10 hbo-kernkwalificaties**.

1. *Brede professionalisering*
2. *Multidisciplinaire integratie*
3. *Toepassing van de wetenschap*
4. *Transfer en brede inzetbaarheid*
5. *Creativiteit en complexiteit in handelen*
6. *Probleemgericht werken*
7. *Methodisch en reflectief denken en handelen*
8. *Sociaalcommunicatieve bekwaamheid*
9. *Basiskwalificering voor managementfuncties*
10. *Besef van maatschappelijke verantwoordelijkheid*

Gedurende je studie ben je constant bezig je verder te bekwamen in de hbo-kernkwalificaties. Op sommige momenten zal dat heel duidelijk en expliciet zijn, maar meestal gebeurt dat zonder dat je jezelf daar bewust van bent. De opleiding SPH heeft het werken aan deze kernkwalificaties helemaal ingeweven in het curriculum. Je ziet een aantal kernkwalificaties dan ook terugkomen in de SPH-competenties.

2. Kerntaken, competenties en Body of Knowledge, Attitudes and Skills

Zes kerntaken

De opleiding heeft als uitgangspunt dat de SPH'er de volgende zes kerntaken uitvoert:

1. Werken met cliënten: Sociaal Pedagogische Hulpverlening;
2. Maatschappelijk denken en handelen;
3. Werken in een organisatie;
4. Werken in multidisciplinaire samenwerkingsverbanden;
5. Zichzelf ontwikkelen in het beroep;
6. Bijdragen aan de ontwikkeling van het beroep.

Toelichting op de zes SPH-kerntaken en de bijbehorende competenties:

Kerntaak 1. Werken met cliënten: Sociaal Pedagogische Hulpverlening

Toelichting

Deze taak heeft betrekking op het directe concrete methodisch handelen n.a.v. een hulpverleningsvraag van een cliënt of cliëntensysteem in een woon- en leefomgeving. Het gaat hierbij om de gehele methodische cyclus: van intake tot en met evaluatie. Bij de uitoefening van deze taak is de SPH'er werkzaam op microniveau. Gaat het om beïnvloeding van de omgeving, dan is hij/zij ook werkzaam op mesoniveau. Het karakter van het SPH-methodisch handelen is dialooggericht (wederkerigheid tussen hulpverlener, cliënt en diens context) en vraag-, handelings-, systeem- en muzisch-agogisch gericht.

SPH-competenties behorend bij kerntaak 1

1. De SPH'er werkt methodisch:

- maakt contact met de cliënt;
- verkent en analyseert, in dialoog met cliënt, cliëntensysteem en eventueel met andere hulpverleners de leefsituatie om zo te komen tot het (her)formuleren van de hulpvragen, het vaststellen van doelen en het realiseren, evalueren en bijstellen van een daarbij aansluitend methodisch hulpverleningsaanbod;

- handelt vanuit de systeembenadering (cliënt in relatie tot zijn of haar context);
- zet muzisch-agogische middelen in;
- handelt steeds ontwikkelingsgericht en resultaatgericht.

2. De SPH'er ontwerpt programma's:

- ontwerpt programma's voor hulpverlening in situaties die gekenmerkt worden door complexiteit en diversiteit. Het present zijn is hierbij uitgangspunt. Desgewenst hanteert hij/zij een muzisch-agogische, innovatieve en creatieve handelswijze.

3. De SPH'er versterkt de cliënt:

- werkt met een cliënt/cliëntstelsel aan het ontwikkelen en in stand houden van competenties vanuit een visie op volwaardig burgerschap. In de competentieontwikkeling gaat de SPH'er uit van de kracht van de cliënt, rekening houdend met de eisen die de omgeving stelt (autonomie/authenticiteit van cliënt/cliëntstelsel). De volgende zaken zijn hierbij van belang:
 - functioneren in de leefsituatie;
 - zelfredzaamheid, zelfzorg en gezondheid;
 - ontwikkelen van perspectief en zingeving;
 - vormgeven van sociale netwerken en ontwikkelen en onderhouden van betekenisvolle relaties;
 - optimaal participeren in de maatschappij;
 - (door de SPH'er) beïnvloeden van de omgeving en zo nodig inschakelen van andere deskundigen.

4. De SPH'er hanteert de relatie:

- maakt gebruik van communicatieve vaardigheden in complexe situaties, waarbij waarden, normen en belangen van cliënt, cliëntstelsel en omgeving divers en strijdig kunnen zijn. Hij/zij zet professionele nabijheid, durf en creativiteit in om de relatie met de cliënt op te bouwen, te hanteren en te beëindigen.

5. De SPH'er benut de context:

- verleent hulp binnen een context van diversiteit en hanteert deze zodanig dat recht gedaan wordt aan de eigenheid van de cliënt en aan zijn levensbeschouwelijke, culturele, maatschappelijke en sociale achtergrond. Dit kunnen situaties zijn die zich kenmerken door onvoorspelbaarheid en dwang en drang.

6. De SPH'er verantwoordt het handelen:

- rapporteert, verantwoordt en legitimeert het beroepshandelen met gebruikmaking van theoretische kaders: evidence-based, best-practices en desgewenst onorthodoxe methoden. Tevens maakt hij/zij gebruik van ethische, maatschappelijke en juridische kaders (ook vanuit internationale SPH-invalshoeken).

Kerntaak 2. Maatschappelijk denken en handelen

Toelichting

Bij deze taak ligt de focus van de SPH'er op de beïnvloeding van de directe en indirecte woon- en leefomgeving van individuen en groepen als een eigen entiteit. Dit is deels gerelateerd aan een individuele hulpvraag, maar gebeurt ook vanuit een omgevingsanalyse. Daarbij richt de SPH'er zich op ontwikkelingsgerichte, maatschappelijke, sociale en hulpverleningsvraagstukken (specifieke scholen, wijken, grootstedelijke vraagstukken, gemeentelijke ontwikkelingen). De reikwijdte van deze taak is meso- en macroniveau.

SPH-competentie behorend bij kerntaak 2

1. De SPH'er signaleert en initieert:

- signaleert kwetsbare groepen en (maatschappelijke) risicofactoren, brengt deze bij relevante partijen met visie en vakkundigheid onder de aandacht en initieert de daarbij passende preventieve activiteiten;
- verricht onderzoek naar culturele achtergronden en diversiteit en betreft de resultaten bij planvorming op macroniveau;

- verricht onderzoek naar typisch grootstedelijk gerelateerde problematiek en betreft de resultaten bij planvorming op macroniveau;
- maakt zich bewust van eigen sociale en culturele waarden en die van anderen in verschillende situaties en betreft deze in de overwegingen;
- maakt ethische afwegingen en verantwoordt ze in situaties waar het sociale onder druk staat;
- maakt kwartier voor de SPH-invalshoek van analyseren van de situatie c.q. interventies.

Kerntaak 3. Werken in een organisatie

Toelichting

Deze kerntaak heeft betrekking op de organisatietechnische taken die een SPH'er in een organisatie uitvoert, gericht op sociaal pedagogische hulpverlening vanuit een instelling of organisatie. Hieronder vallen ook taken gericht op de ontwikkeling van de organisatie.

SPH-competenties behorend bij kerntaak 3

1. De SPH'er werkt professioneel samen:

- collega's;
- vrijwilligers;
- vertegenwoordigers van andere disciplines en organisaties;
- vertegenwoordigers van cliënten- en belangenorganisaties;
- en positioneert zich daarbij als initiatiefrijk vertegenwoordiger van de eigen organisatie en het beroep, gericht op samenwerkingsmogelijkheden en ketenafspraken;
- brengt de specifieke waarde en betekenis van de inbreng van sociaal pedagogische hulpverlening over het voetlicht bij relevante maatschappelijke verschijnselen en organisaties (kwartier maken).

2. De SPH'er organiseert en beheert:

- levert zelfstandig een op resultaatgerichte bijdrage aan organisatie en beheer op het gebied van:
 - planning van inzet van mensen en middelen;
 - projectmanagement;
 - kwaliteitszorg(systemen);
 - financiën;
 - verantwoording en rapportage;
 - de inzet van ICT.

3. De SPH'er stuurt:

- geeft leiding en begeleiding aan collega's, andere beroepsbeoefenaren, vrijwilligers en mantelzorgers, neemt verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de organisatie en draagt bij aan het instellingsbeleid.

Kerntaak 4. Werken in multidisciplinaire samenwerkingsverbanden

Toelichting

De SPH'er werkt vanuit twee verschillende invalshoeken in multidisciplinaire samenwerkingsverbanden:

- vanuit een directe hulpverleningsinvalshoek t.b.v. cliënt/cliëntensysteem en tevens als vertegenwoordiger van cliënt/cliëntensysteem;
- als medewerker van een organisatie t.b.v. breed georiënteerde vraagstukken.

SPH-competentie behorend bij kerntaak 4

1. De SPH'er vertegenwoordigt de cliënt / het cliëntensysteem:

- kiest waar nodig op strategische wijze positie ten behoeve van de cliënt. Kan de vertaalslag maken naar andere disciplines toe wat betreft het perspectief van cliënten, hun wijze van functioneren in het alledaagse leven en de problemen die zij hierbij ervaren en hun streven naar zingeving in hun bestaan. Is op de hoogte van de specifieke expertise van andere disciplines en sluit hierbij aan. Maakt effectief gebruik van relevante inbreng van deze andere disciplines. Weet dit ook weer te vertalen naar de cliënten toe.

Kerntaak 5. Zichzelf ontwikkelen in het beroep

Toelichting

Deze kerntaak heeft betrekking op het vermogen van de SPH'er zichzelf te hanteren in de professionele beroepsbeoefening (zichzelf ontwikkelen, zaken vanuit professionele invalshoek benaderen) en op het vermogen zichzelf tot instrument te maken in de concrete hulpverleningscontext.

SPH-competenties behorend bij kerntaak 5

1. De SPH'er handelt normatief-professioneel:

- reflecteert kritisch op het eigen beroepsmatig handelen en de beroepshouding, gericht op de persoonlijke ontwikkeling als beroepsbeoefenaar in relatie tot normatieve kaders.

2. De SPH'er handelt vakbekwaam:

- ontwikkelt blijvend de eigen deskundigheid en geeft de eigen loopbaan bewust vorm.

Kerntaak 6. Bijdragen aan de ontwikkeling van het beroep

Toelichting

Een SPH-professional draagt bij aan beroepsontwikkeling. Bij deze taak gaat het om:

- het verrichten van onderzoek gericht op de omgeving of de werking van methodisch handelen;
- het ontwikkelen en innoveren van methodisch handelen en methodische instrumenten;
- het mondeling en schriftelijk presenteren van de resultaten aan professionals;
- het initiëren en voeren van debat met collega's.

SPH-competenties behorend bij kerntaak 6

1. De SPH'er innoveert:

- levert vanuit een (internationaal) geïnspireerde visie op instellingsbeleid en instellingsmethodiek een bijdrage aan onderzoek, ontwikkeling en innovatie van hulpverlening, die leidt tot een in de praktijk haalbare verbetering daarvan;
- inspireert en initieert, vanuit een breed maatschappelijk, politiek en economisch bewustzijn, nieuwe ideeën, beleid, werkwijzen en toepassingen in het hulpverleningsaanbod en het SPH-eigen beroepsmatig handelen;
- geeft nieuwe ideeën vorm, implementeert ze en evalueert ze in de context van de beroepsuitoefening, in het hulpverleningsaanbod, het eigen professioneel handelen en de organisatie.

2. De SPH'er ontwikkelt:

- definieert, profileert en legitimeert het beroep van de SPH'er en levert daarmee een bijdrage aan de identiteit van het beroep.

3. De SPH'er onderzoekt:

- levert een bijdrage aan de ontwikkeling van beroep en beroepsmethodiek met gebruikmaking van wetenschappelijk en praktijkgericht onderzoek.

Body of Knowledge, Attitudes and Skills

De SPH'er dient te beschikken over een breed repertoire, een 'Body of Knowledge, Attitudes and Skills' (kennis, vaardigheden en persoonlijk-professionele vaardigheden), die hem in staat stelt de hulp- en dienstverlening op professionele wijze te geven.

Kennis van en inzicht in:

1. grondbeginselen van de agologie;

2. grondslagen van het methodisch handelen in het algemeen en van specifieke methodische concepten en modellen die in de sociaal pedagogische hulpverlening werkzaam en gangbaar zijn in het bijzonder. De student leert te beschikken over een breed handelingsrepertoire dat wordt gekarakteriseerd als systeemgericht, vraaggericht, handelingsgericht en muzisch-agogisch:
 - specifieke kennis over en inzicht in hulpverleningsmethoden die zich richten op de politiek-normatieve dimensie, en kennis over en inzicht in de systeemtheorie. De student leert hierin een eigen visie en toepassing te ontwikkelen;
 - essentiële theorievorming over begeleiden en coachen.
3. grondbegrippen van sociologie en socialisatie: met specifieke aandacht voor psychosociale grootstedelijke vraagstukken;
4. grondbegrippen van (ontwikkelings)psychologie;
5. grondbegrippen van fysische en psychopathologie en behandelmethoden;
6. grondbegrippen van (ortho)pedagogiek en groepsdynamica.;
7. kenmerken/verschijnselen/normen en waarden van relevante andere culturen (antropologie);
8. levensbeschouwing, ethiek, filosofie;
9. onderzoekstheorie;
10. organisatieleer (organisatiekunde met het oog op organisatie-inrichting);
11. enkele bedrijfseconomische begrippen (budgetbeheer, begrotingen opstellen, financiële verslagen lezen);
12. kwaliteitszorgsystemen;
13. kennis van en inzicht in aspecten van beeldende kunst, muziek, drama, audio-visueel t.b.v. professioneel methodisch handelen;
14. overheidsbeleid en relevante juridische aspecten in de regelgeving.

Vaardigheden

De professionele SPH'er:

1. is communicatief vaardig; hij/zij is:
 - taalvaardig in Nederlandse taal (foutloos schrijven, spreken, begrijpen) en Engelse taal (luisteren, lezen, enigszins spreken);
 - schrijfvaardig: kan diverse rapportages opstellen (verslag, hulpverleningsplan, onderzoeksrapport, artikel, beleidsnotitie);
 - presentatievaardig;
 - gespreksvaardig: beschikt over een breed scala aan gespreksvaardigheden (intakegesprek, hulpverleningsgesprek) en overlegvaardigheden (rollen, vormen van overleg);
 - intercultureel-communicatief.
2. is onderzoeksvaardig; hij/zij kan:
 - de problematiek van een cliënt en diens context analyseren (doelgroepanalyse, analyse woon- en leefomgeving);
 - onderzoek doen naar (maatschappelijke, politieke) ontwikkelingen die van betekenis zijn voor de continuïteit van de organisatie;
 - praktijkgericht onderzoek uitvoeren dat voldoet aan onderzoeksstandaards;
 - ICT inzetten ten behoeve van voortgangsregistratie in elektronische systemen.
3. kan functioneel leiding geven;
4. kan samenwerken;
5. is vaardig op één of enkele muzisch-agogische gebieden (drama, muziek, beeldend, audiovisueel).

Persoonlijk-professionele vaardigheden

De professionele SPH'er is:

1. besluitvaardig;
2. ondernemend, initiatiefrijk;
3. resultaatgericht;
4. overtuigend;
5. betrokken;
6. empatisch;
7. assertief;
8. representatief;
9. integer;
10. zorgvuldig in het hanteren van professionele macht;
11. reflectief.